

Zaznělo na 10. kongresu Medicíny pro praxi v Hradci Králové, 30.–31. května 2025

Chronické žilní onemocnění – chirurgie versus konzervativní léčba

Zpracováno na základě přednášky MUDr. Roberta Vlachovského, Ph.D.

II. chirurgická klinika, Centrum cévních onemocnění FN u sv. Anny v Brně a LF MU, Brno

Kdy je čas na chirurgickou intervenci?

Indikace k chirurgické či intervenční léčbě varixů dolních končetin a obecně chronického žilního onemocnění (CVD) zůstávají stále aktuálním tématem. Nejde pouze o aplikaci doporučených postupů a klinických algoritmů, ale také o rozhodování vycházející z individuální praxe, zkušeností a potřeb konkrétního pacienta. Správné načasování a výběr léčebné modality zůstávají klíčovými momenty efektivní péče v praxi.

Klinická praxe ukazuje, že motivace pacientů k vyhledání specializované péče v souvislosti s chronickým žilním onemocněním bývá velmi různorodá. Část nemocných přichází z kosmetických důvodů, jiní udávají typické subjektivní obtíže typu pocitu těžkých nohou, otoků či nočních křečí, které však často sami nespojují s možným žilním onemocněním. Výjimkou nejsou ani pacienti bez výraznějších potíží, kteří přicházejí na základě obav vycházejících z rodinné anamnézy, například při výskytu pokročilých komplikací typu bérkových vředů. V ambulanci se tak často setkáváme s širokým spektrem individuálních přístupů k nemoci, přičemž výsledné terapeutické rozhodnutí je nutné vést jako průsečík očekávání pacienta, objektivního klinického vyšetření a ultrazvukového nálezu.

Na druhé straně máme k dispozici doporučené postupy a odborné guidelines, které však nejsou vždy v běžné praxi plně implementovány. Upozornit je vhodné zejména na aktualizovanou verzi doporučení z roku 2024, která stručným a přehledným způsobem shrnuje indikace k léčbě v jednotlivých

stádiích CVD a nabízí praktické vodítko pro rozhodování.

Konzervativní terapie, zahrnující kompresivní léčbu, farmakoterapii a režimová opatření, zůstává základem péče napříč všemi stadii onemocnění (od C0s až po nejpokročilejší stádium C6 dle CEAP klasifikace). V určité fázi je však vhodné zvážit doplnění o **chirurgické a intervenční výkony**, zejména při přítomnosti refluxu v oblasti hlavních safénových kmenů a současné symptomatickosti onemocnění.

Je důležité zdůraznit, že konzervativní a chirurgické (intervenční) přístupy nestojí nutně v opozici, ale naopak se vzájemně doplňují. Včasné a racionální kombinování obou přístupů může vést k lepším klinickým výsledkům a vyšší spokojenosti pacientů.

Strategie léčby

Rozhodování o optimálním postupu léčby u pacientů s chronickým žilním onemocněním je komplexní a závisí na několika klíčových faktorech. Zásadní roli hrají především **klinické projevy** – tedy přítomnost a závažnost symptomů a objektivních projevů nemoci. Nediílnou součástí diagnostického procesu je detailní **duplexní ultrazvukové vyšetření**, které by mělo být provedeno kvalifikovaným specialistou, ať už angiologem nebo cévním chirurgem. Kvalita a preciznost tohoto vyšetření mají zásadní význam pro správnou indikaci chirurgické intervence.

Kromě objektivních medicínských parametrů je třeba zohlednit i **individuální charakteristiky** pacienta, včetně jeho celkového zdravotního stavu, komorbidit a preferencí. Nelze opome-

DECLARATIONS:

Declaration of originality:

The manuscript is original and has not been published or submitted elsewhere.

Conflict of interest:

Not applicable.

Consent for publication:

Not applicable.

Cit. zkr.: Med. Praxi. 2025;22(4):299-303

Článek přijat redakcí: 8. 4. 2025

MUDr. David Salát, MUDr. Robert Vlachovský, Ph.D.
david.salat@vfn.cz, robert.vlachovsky@fnusa.cz